

REDOGÖRELSE

FÖR

NYKARLEBY SAMSKOLAS

VERKSAMHET UNDER LÄSÅRET 1935—1936.

NYKARLEBY SAMSKOLA

Nykarleby samskolas avslutar i dag sin sjottioåriga historia. I stort sett har arbetet fortgått under lugnt och ordning. Men på grund av den stora mängden av vilken det blev nödvändigt att stänga skolan två dagar innan ferierna påstods skulle ha vidtagits.

Till största del i skolans verksamhet kunna även räknas de relativt många bestraffningar som lärarkollegiet nödgats utdela på grund av sin allvarsamma förhållning. Relegation på kortare tid har tilldelats fem elever, och två ha uppsagt sig avbryta sin skolgång.

blommet vid Topplestaden.

Skolan har under årets lopp fått mottaga bidrag från Svenska Kulturfonden, Nykarleby stad och Brils Maria Kentunds Minne. Dessutom ha några aktionärer övertagit sina aktier till försäljas till förmån för elevstipendier. För alla dessa bidrag uttalar ett varmt tack. Vidare bör omnämnas, att stadsfullmäktige i Nykarleby till skolans övertagit all den egendom som skolan i tiden fick till lön av staden. För denna välvilja känner sig skolans ledning mycket skyldig.

Nykarleby samskola avslutar i dag sitt sjuttonde läsår. I stort sett har arbetet fortgått under läsåret lugnt och utan störingar, fränsett den influensaepidemi, som gästade skolan strax före påskferierna, och på grund av vilken det blev nödvändigt att stänga skolan två dagar, innan ferierna annars skulle ha vidtagit.

Till störande moment i skolans verksamhet kunna även räknas de relativt många bestraffningar, som lärarkollegiet nödgats utdela på grund av rätt allvarsamma förseelser. Relegation på kortare tid har tilldelats fem elever, och två ha uppmanats att avbryta sin skolgång.

Sedvanliga skolfester ha hållits. Höstutfärden företogs till Oravais, där bl. a. slagfältet besöktes. Föredrag hölls av direktionens viceordförande, bankdirektör K. V. Ekmark. Julfesten var synnerligen lyckad, och må här nämnas den energi och osparade möda, som fröken I. Åkerblom och magister G. Forsander ådagalade vid förberedelserna. Jean Sibelius sjuttioårsdag, den 8 december, firades med en skolfest, vid vilken magister Å. Åström talade och på piano föredrog några av Sibelius' kompositioner.

Den 14 januari uppvaktade eleverna med sång och blommor vid Topeliusstoden.

Skolan har under årets lopp fått mottaga bidrag från Svenska Kulturfonden, Nykarleby stad och Brita Maria Renlunds Minne. Dessutom ha några aktionärer överlätit sina aktier att försäljas till förmån för elevstipendier. För alla dessa bidrag uttalas ett varmt tack. Vidare bör omnämnas, att stadsfullmäktige i Nykarleby till skolan överlätit all den egendom, som skolan i tiden fick till låns av staden. För denna välvilja känner sig skolans ledning synnerligen förbunden. Uppmuntrande verkade

även det stora intresse, som försäljningen av majblommor till förmån för medellösa elever rönt. Tillverkningen av blommorna och försäljningen av dem sköttes av samskolans elever under överinseende av fröken I. Åkerblom, som även ombesörjt utdelningen av understöd åt de medellösa eleverna. Fröken Åkerblom är förtjänt av ett varmt tack för all den omtanke och all den personliga uppoffring av tid och krafter, som hon ägnat åt detta arbete. Till skolan har en f. d. elev, Pauline Lutz, numera bosatt i Amerika, donerat 10 dollars att utdelas till julen åt fattiga elever. Medlen sändes med ett tack »för den godhet Nykarleby samskola visade mot mig och min bror». Av beloppet utdelades 250 mk till julen och resten utdelas vid årsavslutningen.

Genom att statsbidraget för privatskolorna höjts, har det varit möjligt att höja lärarnas löner.

Tanken på utvidgandet av skolan med en sjätte klass, som var synnerligen aktuell vid slutet av senaste läsår, måste förfalla, på grund av att ett tillräckligt antal elever icke anmälde sig. Den fråga, som för närvarande är den mest brännande, är planen på en tillbyggnad till skolan för erhållande av en rymlig gymnastik- och festsal. Tills dato har samskolan med seminariemyndigheternas begivande fått använda normalskolans festsal, men i detta arrangemang ligger en olägenhet för vardera skolan. Att hoppas är, att tillbyggnadsfrågan kan föras framåt och förverkligas under instundande läsår. Detta hopp grunda vi icke minst på kändedomen om en donation, som en f. d. nykarlebybo utlovat till skolans byggnadskassa.

I lärarkårens sammansättning har ingen ändring skett under det förflutna läsåret. Tjänstledighet för sjukdom ha fröken I. Åkerblom och pastor R. Still åtnjutit på ett par veckor och magistrarna G. Forsander och E. Åhman för studier vardera under tre månader. Pastor H. Helander, fröken E. Kronqvist och sånglärar E. Bergman ha vikarierat i resp. ämnen. Till samtliga vikarier uttalas ett varmt tack för samvetsgrant och väl utfört arbete.

Till skolans föräldraråd och direktion, till samtliga lärare, till vaktmästarinnan och elevhemsföreståndarinnan och till alla, som på ett eller annat sätt visat sitt intresse för samskolan och i såväl ord som gärning velat hjälpa dess arbete framåt, uttalas ett varmt tack. För eleverna och deras föräldrar ha några tankar nedskrivits i slutet av denna årsredogörelse.

Direktion.

Trädgårdsmästare Vald. Bergman, ordförande.
Bankdirektör K. V. Ekmark, viceordförande.
Folkskollärare J. Sundkvist, ekonom.
Rektor Vald. Westberg, sekreterare.
Lektor G. A. Yrjas.
Faktor H. Nylund.
Lärare T. Granqvist.

Suppleanter: Lärare E. Kjellberg.
Lärare J. Rydström.
Handelsförest. A. Backman.

Föräldraråd.

Direktor N. A. Fougstedt, ordförande.
Trädgårdsmästare Vald. Bergman.
Handlanden Aug. Casén.
Fru Maria Nordling.

Inspektion.

Undervisningen i skolan inspekterades av skolrådet dr Karl Bruhn den 17-19 oktober.

Föreståndare.

Vald. Westberg: f. d. kontraktsprost, fil. mag.: historia kl. I–V.

Lärarpersonalen.

Gunnar Forsander, fil. mag.: geografi kl. I–V, botanik och zoologi kl. I–V, hälsolära kl. V.

Elna Jäderholm, lärarinna: teckning kl. I–V, handarbete kl. I–V, kalligrafi kl. I–II.

Runar Still, pastor: religion kl. I–V.

Carl Erik Ahman, fil. mag.: svenska kl. I–V, tyska kl. II–V.

Ingrid Akerblom, lärarinna: finska kl. I–V.

Ake Åström, fil. mag.: matematik kl. I–V, fysik kl. IV, kemi kl. V, sång kl. I–V, gymnastik med gossar kl. I–V.

Linnea Österlund, lärarinna: gymnastik med flickor kl. I–V.

Föreståndarinna för elevhemmet.

Fröken Helmi Nylund.

Vaktmästarinna.

Selma Sjöblom.

Läsdagar och arbetstid.

Höstterminen vidtog den 2 september och slutade den 19 december. Vårterminen begynte den 14 januari och avslutades den 30 maj. Antalet arbetsdagar är 88+99=187.

Den dagliga arbetstiden har varit förlagd mellan 8 och 3 med en eller två frukosttimmar. Undervisningen i sång, handarbete och gymnastik har försiggått mellan 3 och 5.

Lektionsplan.

	I	II	III	IV	V	Summa
Religion	2	2	2	2	2	10
Svenska	5	3	3	3	3	17
Finska	4	5	4	4	4	21
Tyska	—	4	4	4	4	16
Historia	1	2	3	3	3	12
Naturalhistoria	3	2	3	2	2	12
Geografi	3	2	3	2	2	12
Matematik	5	4	4	4	5	22
Fysik	—	—	—	2	—	2
Kemi	—	—	—	—	2	2
Hälsolära	—	—	—	—	1	1
Teckning	2	2	2	2	2	10
Stilskrivning	2	1	—	—	—	3
Sång	2	2	1	1	1	7
Gymnastik	2	2	2	2	2	10
Summa	31	31	31	31	33	157

Utom lektionsplanen har undervisats i handarbete med en veckotimme per klass.

ELEVFORTECKNING

läsåret 1935-36.

Elevernas namn	Fö- delse- år	Födelseort	Hemort	Inskrivn.s	
				år	kl.
Klass I.					
Klassföreståndare:					
<i>Fil. mag. Gunnar Forsander.</i>					
Birk, Vieno	1924	Nykarleby	Nykarleby	1935	I
Brams, Greta	1924	Munsala	Munsala	1935	"
Broman, Astrid	1923	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1935	"
Jansson, Anna	1923	"	"	1935	"
Johnsson, Vivi	1924	"	"	1935	"
Holmqvist, Nils	1925	Åbo	Nykarleby	1935	"
Häggbloom, Ulla	1924	Nykarleby	"	1935	"
Lindgren, Rode	1923	Munsala	Munsala	1936	"
Lund, Bengt	1923	Kronoby	Kronoby	1935	"
Sandström, Gunne-Britt	1924	Jakobstad	Oravais	1935	"
Wilkman, Jarl	1925	Nykarleby	Nykarleby	1935	"
11.					
Klass II.					
Klassföreståndare:					
<i>Fil. mag. Åke Åström.</i>					
Ahlström, Eva	1921	Nykarleby	Nykarleby	1935	II
Bergendahl, Jarl	1922	Dragsfjärd	Dragsfjärd	1935	"
Björklund, Jarl	1922	Nykarleby	Nykarleby	1935	"
Eng, Jarl	1923	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1934	I
Fagerholm, Osvald	1922	Karleby	Gamlakarleby	1935	II
Fogel, Marta	1922	Munsala	Munsala	1935	"
Forsman, Birgit	1922	Nykarleby	Nykarleby	1935	"
Grahn, Nils	1923	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1934	I
Granholm, Ruth	1923	Wasa	Nykarleby	1934	"
Gleisner, Valborg.	1922	Pedersöre	"	1935	II
Hagen, Doris	1923	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1934	I
Hansen, Märta	1921	"	"	1935	II
Helander, Ruth	1923	Nykarleby	Nykarleby	1934	I

Elevernas namn	Fö- delse- år	Födelseort	Hemort	Inskrivn.s	
				år	kl.
Hermans, Per-Erik	1921	Oravais	Oravais	1935	II
Hoffstedt, Tova	1923	Kronoby	Kronoby	1935	"
Holmlund, Sigrid	1922	Oravais	Oravais	1935	"
Holmqvist, Bengt	1924	Åbo	Nykarleby	1934	I
Holmsten, Britta	1922	Sibbo	"	1934	"
Jouper, Ernst	1923	Oravais	Nykarleby lf.	1934	"
Lampinen, Mirjam	1923	Nykarleby	Nykarleby	1934	"
Lindeman, Valdine	1923	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1934	"
Nilsson, Erik	1923	Munsala	Munsala	1935	II
Nyman, Ester	1919	"	"	1935	"
Nyström, Paul	1922	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1934	I
Ohls, Gerda	1921	Munsala	Munsala	1935	II
Pirilä, Inga	1921	"	"	1935	"
Sandvik, Arne	1922	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1934	I
Sahlberg, Birgitta	1924	Jakobstad	Nykarleby	1934	"
Strandén, Torsten	1923	Nykarleby	"	1934	"
Storbjörk, Synnöve	1921	Wasa	Kronoby	1935	II
Vedin, Erik	1921	Oravais	Seinäjäki	1935	"
Österlund, Per Erik	1924	Nykarleby	Nykarleby	1934	I
32.					
Klass III.					
Klassföreståndare:					
<i>Fil. mag. Erik Ahman.</i>					
Achrén, Lisi	1921	Munsala	Oravais	1934	II
Bergsten, Jarl	1923	Helsingfors	Ylistaro	1935	III
Björklund, Ann-Marie	1922	Gamlakarleby	Gamlakarleby	1935	"
Blomqvist, Nils	1921	Oravais	Oravais	1934	II
Broström, Margareta	1920	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1934	"
Dahla, Anna	1922	Pörtom	Pörtom	1934	"
Granvik, Saga	1922	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1933	I
Gyllenberg, Margareta	1922	"	"	1933	"
Hagen, Bengt	1922	"	"	1932	"
Johansson, Axel ¹⁾	1920	Nykarleby	Nykarleby	1931	"
Johansson, Bror	1921	"	"	1931	"
Johnsson, Börde	1921	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1933	"
Kavander, Karl Gustav	1921	Pargas	Pargas	1934	II
Kronqvist, Mildrid	1921	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1933	I
Lassell, Gunnel	1922	Ekenäs	"	1934	II
Lund, Lars	1920	Kronoby	Kronoby	1933	I
Nyberg, Henrik	1923	Nykarleby lf.	Replot	1933	"

¹⁾ Avgått.

Elevernas namn	Födelse- år	Födelseort	Hemort	Inskrivn.	
				år	kl.
Nylund, Vendla	1919	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1933	I
Rajander, Holger	1921	Nykarleby	Nykarleby	1933	"
Romar, Rakel	1922	Nykarleby lf.	Härmä	1933	"
Skog, Lauri	1922	"	Nykarleby lf.	1933	"
Sämskar, Margareta	1921	Nykarleby	Nykarleby	1934	II
Venelius, Håkan	1923	Wöra	"	1933	I
Österlund, Mildred 23.	1922	Nykarleby	"	1933	"
Klass IV.					
Klassföreståndare:					
Fröken Ingrid Åkerblom.					
Albrecht, Bror	1918	Gamlakarleby	Gamlakarleby	1935	IV
Alm, Emil	1918	Wöra	Wöra	1936	"
Backlund, Paul	1920	Nykarleby	Nykarleby	1931	I
Backman, Fjalar	1921	Pargas	"	1931	"
Bagge, Birger	1920	Wöra	Wöra	1936	IV
Birck, Ragnar	1918	Nykarleby	Nykarleby	1932	I
Björklund, Nils	1920	"	"	1933	II
Blomqvist, Gundel	1920	Munsala	Munsala	1933	"
Eklund, Gunvor	1922	Uleåborg	Jeppo	1933	"
Fagerholm, Jarl ¹⁾	1920	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1932	I
Fogel, Karl-Gustav	1921	Munsala	Munsala	1933	II
Haga, Gunnar	1921	Wöra	Wöra	1936	IV
Hermansson, Astrid	1920	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1933	II
Hoffstedt, Marita	1919	Helsingfors	Kronoby	1935	IV
Johansson, Per Åke	1921	Jakobstad	Nykarleby	1932	I
Karlsson, Paul	1919	Wöra	Wöra	1936	IV
Kavander, Väinö	1922	Munsala	Munsala	1932	II
Kullas, Helge	1919	Wöra	Wöra	1936	IV
Kullas, Hugo	1921	Wöra	Wöra	1936	"
Nybacka, Hilding	1920	Wöra	Wöra	1936	"
Nylund, Birgit	1922	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1932	I
Nylund, Brynolf	1921	"	"	1932	"
Roos, Valfrid	1920	Munsala	Munsala	1933	"
Simons, Johannes	1921	Wöra	Wöra	1936	IV
Simons, Julia	1920	Wöra	Wöra	1936	"
Sundkvist, Greta	1920	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1931	I
Wörlund, Alfons 26.	1920	Kristinestad	Munsala	1933	"

1) Avgått.

Elevernas namn	Födelse- år	Födelseort	Hemort	Inskrivn.	
				år	kl.
Klass V.					
Klassföreståndare:					
Rektor Vald. Westberg.					
Backman, Jens	1920	Pargas	Nykarleby	1930	I
Bergman, Gunnar	1921	Nykarleby	"	1931	"
Granqvist, Karl Johan	1918	Esse	Esse	1934	IV
Löving, Verna	1920	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1930	I
Markkula, Etel	1918	Nykarleby	Nykarleby	1931	II
Nordling, Nils	1918	"	"	1932	II
Nyström, Greta	1920	Helsingfors	Nykarleby lf.	1930	I
Sigfrids, Albert	1919	Oravais	Oravais	1932	II
Österholm, Birger	1919	Nykarleby lf.	Nykarleby lf.	1932	"
Österlund, Nils 10.	1918	Nykarleby	Nykarleby	1931	I

Läsåret 1935–1936 använda läro- och läseböcker.**Religion.**

- Bibeln.
Katekes för den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.
Rosenqvist, V. T.: Biblisk historia.
" " Bibelns böcker.
Gummerus-Rosenqvist: Kyrkohistoria för mellanskolor.

Svenska.

- Lagerblad, E.*: Svenska rättskrivningsövningar. (Kl. I, II.)
Saxén, R.: Svensk språklära. (Kl. I, II.)
" " Modersmålet. (Kl. III–V.)
" " Interpunktionslära. (Kl. III.)
" " & *Hollméus, R.*: Svensk prosa I–IV. (Kl. I–III, V.)
Hagelstam, M.–*Hollméus, R.*: Dikturval I. (Kl. I.)
Runeberg, J. L.: Fänrik Ståls sägner, (Kl. III–IV.)
Älgskyttarna, (Kl. IV–V.) *Julkvällen*, (Kl. V.)

Finska.

- Ollinen, J. F.*: Uppgifter. (Kl. V.)
" " Pikkulukukirja. (Kl. V.)
Streng, Harry: Kortfattad satslära i finska språket. (Kl. V.)
" " Suomenkielen Alkeet I. (Kl. I–II.)
" " Suomenkielen Alkeet, Jatko-osa. (Kl. II, III, IV.)

Tyska.

- Uschakoff, I.*: Deutsches Elementarbuch. (Kl. II–III.)
" " Aufgaben. (Kl. II–III.)

- Lindelöf, U.* & *Öhqvist, J.*: Kortfattad tysk grammatik. (Kl. IV–V.)
Öhqvist, J.: Deutsche Prosa und Dichtung. (Kl. IV–V.)
Müller, E.: Deutsches Übungsbuch. (Kl. IV–V.)

Historia.

- Estlander, B.*: Gamla tidens historia i berättelser.
Ottelin, A. K.: Lärobok i Finlands historia.
" " Lärobok i allmän historia I–III.

Geografi.

- Sahlberg, Sigurd*: Lärobok i geografi del I, II: 1, II: 2 och III.
Rosberg, J. E.: Handkarta över Finland, 2:dra uppl.
Diercke: Schulatlas.

Matematik.

- Ramsay, August*: Lärobok i aritmetik.
Rancken, E.: Lärobok i algebra I.
Bonsdorff, E.: Samling av algebraiska exempel och problem.
Groop, V.: Lärobok i geometri för mellanskolan.

Fysik.

- Lindman, K. F.*: Lärobok i fysik för mellanskolor.

Kemi.

- Mellberg, Bruno*: Lärobok i kemi.

Naturalhistoria.

- Schulman, Krogerus, Nordström*: Zoologi I, II.
Calonius, Allan: Lärobok i botanik I, II.
Alcenius, O.: Finlands kärlväxter.

Hälsolära.

- Wilskman, Palmén*: Lärobok i hälsovård.

Teckning.

Segerborg, K. Hugo: Teckningsundervisningen i folkskolan I-IV.

„ „ Handledning i frihandsperspektiv, skuggning och skissering, I-II.

Salervo, Toivo: Oppikoulun ja seminaarin piirustuksenopetuksen järjestelmä.

Gjessing, Einar: Typetegning I-II.

„ „ Fagillustrering I-III.

„ „ Modelltegnning.

Sång.

Törnudd, Aksel: Sångkurs för skolan.

D. v. Nandelstadh och M. Wéhanen: Gullvivan I, II, III, IV, V.

Läsåret 1935-1936 genomgångna lärokurser.**Religion.**

Kl. I. (2 t.) 46 berättelser ur gamla testamentets bibliska historia. Första huvudstycket ur Luthers lilla katekes. Repetition. Memorering av psalmverser.

Kl. II. (2 t.) Gamla testamentets bibliska historia till slut och 16 berättelser ur nya testamentet. Tredje huvudstycket ur katekesen. Kursen repeterad. Memorering av psalmverser.

Kl. III. (2 t.) Nya testamentets bibliska historia fr. o. m. 17 ber. Andra huvudstycket ur Luthers lilla katekes. Kursen repeterad. Memorering av psalmverser.

Kl. IV. (2 t.) Bibelläsning: Apostlagärningarna jämförda med Pauli brev. »Bibelns böcker«. Fjärde och femte huvudstyckena ur katekesen.

Kl. V. (2 t.) Gummerus-Rosenqvist: Kyrkohistoria för mellanskolor genomgången, i huvudsak repeterad.

Svenska.

Kl. I. (5 t.) Läsning och muntligt återgivande av berättelser ur Svensk prosa I. Läsning ur Dikturval I. Rättskrivningsövningar t. o. m. ljudförbindelsen ks. Smärre uppsatser. Ordklasser och satsdelar enl. Saxéns språklära.

Kl. II. (3 t.) Läsning och muntligt återgivande av berättelser ur Svensk prosa II. Lagerblads Rättskrivningsövningar genomgången. Smärre uppsatser. Saxéns språklära till § 71.

Kl. III. (3 t.) Läsning ur Svensk prosa III och några dikter ur Fänrik Ståls sägner. Interpunktionslära. Grammatik: Saxéns Modersmålet till § 90. Satsanalys. Rättskrivningsövningar. Sex uppsatser.

Kl. IV. (3 t.) Läsning ur Fänrik Ståls sägner och Älgskyttarna. Grammatik: Saxéns Modersmålet till § 178. Satsanalys. Åtta uppsatser.

Kl. V. (3 t.) Läsning: Älgskyttarna, Julkvällen och ur Svensk prosa IV. Grammatik: Modersmålet genomgången till Bihang III. Satsanalys. Tio uppsatser.

Finska.

Kl. I. (4 t.) Undervisningen bedrevs i början enligt åskådningsmetoden. Sedan lästes hela Harry Strengs »Suomenkielen alkeet I« jämte motsvarande grammatik. Samtalsövningar och memorering av korta berättelser. Lätta skrivövningar.

Kl. II. (5 t.) Ur ovannämnda lärobok har lästs lekt. 77-81. Hela läroboken grundligt repeterad. Ur samma författares »Jatko-osa« (del. II) lekt. 1-40 sålunda, att de översatts och behandlats i samtalsform jämte motsvarande grammatik. Några stycken memorerade. Skriftliga övningar i klassen ungefär varannan vecka.

Kl. III. (4 t.) Ur »Jatko-osa« lekt. 35-94 liksom i föregående klass. Skrivövningar ungef. varannan vecka i klass.

Kl. IV. (4 t.) Läsestyckena 64-108 ur »Jatko-osa« jämte motsvarande grammatik. Samtalsövningar över det lästa. Skrivning i klass varannan vecka.

Kl. V. (4 t.) Ur Pikkulukkirja översattes och behandlades diskussionsvis lekt. 16–24. Grammatiken genomgån. Memorering av text och poem. I anslutning till grammatiken muntliga översättningsövningar till finska enligt J. F. Ollinens »Uppgifter», styckena 11, 12, 17, 18, 20, 21, 26, 77, 81, 85, 92, 93. — Harry Streng: Kortfattad satslära §§ 1–21, 37–58. Skriftliga övningar i klass varannan vecka från modersmålet till finska och endast två gånger tvärtom.

Tyska.

Kl. II. (4 t.) Läsestyckena 1–46 ur Deutsches Elementarbuch. Grammatik: Det viktigaste om substantiv, adjektiv och verb enl. samma lärobok. Övningsstycken ur Aufgaben. Skrivning i klass i regel varannan vecka.

Kl. III. (4 t.) Läsestyckena 48–86 ur Deutsches Elementarbuch. Samtal över det lästa. Grammatiken genomgån enl. samma lärobok. Övningar ur Aufgaben. Skrivning i klass varannan vecka.

Kl. IV. (4 t.) Läsning ur Deutsche Prosa und Dichtung t. o. m. st. 49. Samtal över det lästa. Grammatik: §§ 10–66 ur Kortfattad tysk grammatik. Några övningar ur Deutsches Übungsbuch. Skrivning i klass varannan vecka.

Kl. V. (4 t.) Läsning ur Deutsche Prosa und Dichtung, valda stycken, t. o. m. st. 96. Grammatik till § 137 ur Kortfattad tysk grammatik. Övningsstycken ur Deutsches Übungsbuch. Skrivning i klass i regel var 10:de dag.

Historia.

Kl. I. (1 t.) Historisk läsning. Valda berättelser ur Gamla tiden.

Kl. II. (2 t.) Gamla tidens historia till kap. 31.

Kl. III. (3 t.) Medeltidens historia.

Kl. IV. (3 t.) Nya tidens historia.

Kl. V. (3 t.) Finlands historia.

Geografi.

Kl. I. (3 t.) Del I genomgån. Ur del II till England.

Kl. II. (2 t.) Från England till Apenninska halvön.

Kl. III. (3 t.) Från Sydeuropa till Förenta staterna.

Kl. IV. (2 t.) Sydamerika, Arktis, Antarktis. Del I i huvudsak repeterad. Ur del III till antropogeografin (människan).

Kl. V. (2 t.) Ur del III kap. människan. Europas geografi repeterad. Den ekonomiska och politiska geografin har särskilt beaktats.

Matematik.

Kl. I. (5 t.) Repetition av de enkla räknesätten. Metersystemet. Decimaltal. Icke dekadiska mått. Huvudräkning.

Kl. II. (4 t.) Första klassens kurs repeterad. Decimaltal. Bråkläran. Procenträkning. Enkel regula de tri.

Kl. III. (4 t.) Aritmetik: Hela aritmetikkursen genomgån och repeterad. Geometri: Kort propedeutisk kurs enligt anteckningar samt övningsuppgifter.

Kl. IV. (4 t.) Algebra: De tre första kapitlen ur Ranckens Lärobok i algebra I. Geometri: §§ 1–121 i Groops lärobok genomgån. Övningsuppgifter.

Kl. V. (5 t.) Algebra: Ranckens Lärobok i algebra I genomgån. Exempellösning ur Bonsdorffs Exempelsamling. Geometri: Groops lärobok slutförd. Övningsuppgifter. Yt- och volymeräkningar. Aritmetik: Skolkursen repeterad.

Fysik.

Kl. IV. (2 t.) Läroboken genomgån.

Kemi.

Kl. IV. (2 t.) Läroboken genomgån.

Naturalhistoria.

Kl. I. (3 t.) Botanik: Kap. I samt typväxterna 1—9, 14, 16—18. Insamling av 25 växter.

Zoologi: T. o. m. snöripan.

Kl. II. (2 t.) Botanik: Typväxterna 10—13, 15, 19—25. Linnés system. Examinationsövningar. Insamling av 50 växter.

Zoologi: Från hackspetten till slut (del I.)

Kl. III. (3 t.) Botanik: Läroboken genomgången del I. Växtexaminering. Insamling av 50 växter.

Zoologi: Ur del II däggdjuren samt fågelordningen tättingar.

Kl. IV. (2 t.) Botanik: Ur del II från Fanerogamæ till Strävbladiga växter. Insamling av 50 växter.

Zoologi: Från hönsfåglar t. o. m. fiskar.

Kl. V. (2 t.) Botanik: Läroboken genomgången.

Zoologi: Groddjur och kräldjur samt Evertebrata.

Hälso- och nykterhetslära.

Läroboken i huvudsak genomgången. Vissa avsnitt hava behandlats i anslutning till kap. människans byggnad och förrättningar i Zoologin del II. Alkohologi 4 timmar.

Gymnastik.

Kl. I—III. (2 t.) Enkla fristående övningar, ordnings- och redskapsövningar. Lekar och kampövningar. Bollspel.

Kl. IV—V. (2 t.) Fristående, ordnings- och redskapsövningar samt stavövningar. Lekar och kampövningar. Bollspel.

Teckning.

Kl. I. (2 t.) Konturteckning efter ytverkande föremål med tillämpning av grundformerna. Minnes- och fantasiteckning. Typteckning. Färgläggning med färgkritor. Enkla kompositionsövningar.

Kl. II. (2 t.) Övningar i akvarell, färgens behandling och färgblandning. Teckning och färgläggning efter enkla föremål. Minnes- och fantasiteckning. Typteckning. Enkla kompositionsövningar. Perspektiviska iakttagelser och anvisningar, övning i cirkelns perspektiviska avbildande. Pappersklippning.

Kl. III. (2 t.) Teckning efter enkla fristående föremål med iakttagande av perspektiviska förkortningar, dagar och skuggor. Övning i färgbehandling och färgblandning. Penseleteckning. Minnes- och fantasiteckning. Kompositionsövningar.

Kl. IV. (2 t.) Liknande övningar som i föregående klass. Perspektivlärans grunder praktiskt tillämpade. Kompositionsövningar. Linoleumsnitt.

Kl. V. (2 t.) Liknande övningar som i föregående klass. Linoleumsnitt. Tuschteckning.

Handarbete.

Kl. I. (1 t.) Näduksfällning och märkning. Näsduksetui. Virkning: kamväska, dammhandduk, borstpåse.

Kl. II. (1 t.) Handarbetsväska, näsdukar. Virkning: dammhanddukar, diskunderlägg, lavoarunderlägg, jumper. Stickning: vantar.

Kl. III. (1 t.) Nattlinne, daglinne med virkad spets, broderi. Byxor. Näsdukar. Stickning: vantar, jumper.

Kl. IV o. V. (1 t.) Stoppning. Lappning. Linne, underkjol, klädning, näsdukar. Märkning. Broderi. Stickning: sockor, vantar, jumper.

Mönster till samtliga underkläder enligt Wellers metod.

Kalligrafi.

Kl. I. (2 t.) Salervo—Vasström, II, III o. IV häft.

Kl. II. (1 t.) Salervo—Vasström, " " " " "

Sång.

Kl. I. (2 t.) Tonträfningsövningar i c-dur samt ensstämmiga sånger.

Kl. II. (2 t.) Tonträfningsövningar i enklare kors-tonarter, såväl dur som moll. En- och flerstämmiga sånger.

Kl. III. (1 t.) Tonträfningsövningar i enklare kors- och b-tonarter, en- och flerstämmiga sånger.

Kl. IV o. V. (1 t.) Flerstämmiga sånger.

Musiklära.

Kl. I. Notläsning & notskrivning. Förberedande skalövningar.

Kl. II. Dur- och mollskalor med kors.

Kl. III. Samtliga dur- och mollskalor t. o. m. 6 kors och 6 b.

Kl. IV o. V. Wegelius lärobok: »De första grunderna i allmänna musikläran« något förkortad.

Undervisningsmaterial och samlingar.

Till skolan har inköpts Norstedts världshistoria.

Skolans samlingar hava utökats med fjälluggla, fiskvråk, gök, talgmes, strutsägg och plym, vävarfågelns bo samt en större krabba.

En karta över Holland, Belgien och Luxemburg har inköpts.

Eleven Lars Lund har till skolans samlingar skänkt bl. a. en hermelin och eleven Nils Österlund ett antal fågelägg.

Fonder.

Nykarleby Samskolas	skolfestfond	670: 25
„	biblioteksfond	403: 30
„	majblommor	1,683: 60
„	stipendiemedel	395: 10
Kl. V av 1922	stipendiefond	1,138: 60
Kl. IV o. V av 1924	„	1,358: 95
Vald. Westbergs	„	1,713: 30
Rex. Strömbergs	„	1,739: 65
Erik Söderströms	„	335: 75
John Lundqvists	„	2,000: —
F. d. aktionärens	„	1,900: —
	Summa Fmk	13,338: 50

STATISTISKA UPPGIFTER.

Under läsåret inskrevos 38 nya elever, nämligen i

kl. I	11
„ II	14
„ III	2
„ IV	11
„ V	—
Summa	38

Skolan har för närvarande 102 elever, fördelade på de olika klasserna så:

Kl. I	3 gossar	8 flickor	=	11
Kl. II	14 „	18 „	=	32
Kl. III	11 „	12 „	=	23
Kl. IV	19 „	7 „	=	26
Kl. V	7 „	3 „	=	10
Summa	54 gossar	48 flickor	=	102

Av dessa dimitteras den 30 maj 10. Privateleven Åke Pöyhönen erhåller även betyg över avlagd mellan- skolexamen.

II. Elevernas medelvitsord klassvis:

Klass	Uppförande		Uppmärks- samhet		Ordning		Framsteg	
	Höst- termen	Vår- termen	Höst- termen	Vår- termen	Höst- termen	Vår- termen	Höst- termen	Vår- termen
I	10	10	9,7	9,9	9,8	9,9	7,8	7,9
II	10	10	9,6	9,6	9,7	9,7	7,8	7,8
III	10	10	9,4	9,5	9,3	9,6	7,5	7,5
IV	10	9,4	9,5	9,5	9,5	9,5	7,2	7,1
V	10	10	9,8	10	9,7	10	7,6	7,6
Hela läroverket	10	9,9	9,6	9,7	9,6	9,7	7,6	7,5

III. Antalet elever, som vid årsexamen blivit upp- flyttade, erhållit villkor eller ovillkorligen stannat kvar i klass:

Klass	Klassens elevantal	Uppflyttade eller dimitterade	Erhållit villkor	Stannat kvar ovill- korligen
I	11	10	—	1
II	32	27	2	3
III	23	16	5	2
IV	26	15	6	5
V	10	10	—	—
Summa	102	78	13	11

INTRÄDESFORDRINGAR.

Elev anmäles av föräldrar eller förmyndare hos läro- verkets föreståndare.

Vid anmälan om inskrivning framlämnas skolbetyg och prästbevis, upptagande barnets födelseort, ålder och frejd samt dess föräldrars namn och stånd ävensom intyg därom, att barnet undergått vaccination.

För inträde i skolans första klass fordras uppnådd tio års ålder samt följande *insikter* och *färdigheter*:

I Kristendoms-kunskap: Gamla och nya testamentets bibliska historia enligt godkänd lärobok för folkskolor samt Luthers katekes.

I Svenska: Ledig innanläsning samt förmåga att med egna ord redogöra för det lästa. Ordklasserna och satsens huvuddelar. Hjälpilig färdighet i rättskrivning.

I Räkning: De fyra räknesätten med hela tal. Me- terssystemet. Grundoperationerna med hela tal i sorter. Till denna kurs hörande, från det dagliga livets område hämtade uppgifters lösande i huvudet och skriftligen.

I Geografi: Europas geografi enligt godkänd lärobok för folkskolor.

I Skönskrivning: Hjälpig färdighet.

Den, som söker inträde i högre klass, skall ådaga lägga säker och grundlig kännedom av i föregående klass eller klasser enligt denna årsberättelse genomgångna lärokurser.

Avgifter till skolan: Inskrivningsavgift fmk 15: —, terminsavgift fmk 250: —. Medellösa elever befrias från terminsavgiften och erhålla dessutom läroböcker från skolan.

Inackordering erhålles i skolans elevhem, till vilket endast flickor mottagas, för fmk 350: — i månaden. Goss-elever, som så önska, kunna där intaga sina måltider för fmk 250: — per månad.

Detta läsår avslutas lördagen den 30 maj.

Nästa läsår vidtager tisdagen den 1 september kl. 2 e. m. Anmälning av nya elever sker samma dag kl. 12.

Nykarleby i maj 1936.

Vald. Westberg.

TILL SAMSKOLANS ELEVER OCH DERAS FÖRÄLDRAR.

Det synes mig vara en plikt att nedskryva några rader med adress till eleverna och deras föräldrar. Det gäller nämligen att söka klarlägga det mål, som skolan har sig förelagt, och den väg som måste följas för att det målet skall nås. Och det gäller vidare att för såväl elever som föräldrar söka fastställa som en alldeles nödvändig betingelse för ett lyckligt och resultatrikt skolarbete, att det får först som sist bygga på elevernas goda vilja att göra det allra bästa av sin skoltid och på föräldrarnas uppskattning av skolans arbete och deras redbara försök att understöda detsamma.

För varje elev, som fått inträde i en lärdomsskola, må det vara klart, att det är en stor förmån, som härmed gives. Skolan skall icke anses som en arbetsinrättning, där man är dömd till tvångsarbete för några år framåt, utan den skall betraktas som en gåva, vilken man äger mottaga och värda med mycken glädje. Tänka vi exempelvis på alla de förmåner, som Nykarleby samskola, tack vare sitt statsunderstöd och de gåvor den får mottaga från andra håll, kan bevilja sina elever, så får man en god inblick i den stora och uppoffrande gärning, som här göres för eleverna. Terminsavgiften hålles vid fmk 250: —, medan den i andra skolor är fmk 500: —, och frielevsplatser beviljas åt ungefär 40 procent av skolans elever. Skolböcker tillhandahållas eleverna, och på elevhemmet intager ett tiotal elever gratis sina måltider, och några bo avgiftsfritt där, medan en del erlagger för inackordering en blygsam avgift varierande mellan 175—350 mk i månaden.

Det sagda visar redan de oerhört stora fördelar, som här erbjudas eleverna. Men så komma vi till den frågan, huru allt detta borde återverka. Med några ord sagt, borde elevernas ställning och uppförande såväl inom som utom skolan väntas vara mönstergill. Man hade rätt att vänta, att eleverna skulle göra det bästa de kunna för att visa sin tack till skolan. I stället får man dock sorgligt nog så ofta erfara helt annat. Det har förefallit, som om mängen utgått från den tanken, att den dag man skrev in sig i samskolan, gjorde man en välgärning, som skolan å sin sida är synnerligen stor tack skyldig för. Det finnes tyvärr dylika fall, där man ser en fullständig missuppfattning av skoltiden och ett ställningstagande, som verkar icke blott dumt, utan rent av beklämmande. Skolans ordningsregler och föreskrifter sätter man sig över. Ovänligt och sturskt uppför man sig, och så fort man är undan lärarnas ögon, är man färdig hart när till vad som helst utan tanke på, att skolans anseende skadas, och att man själv moraliskt åsamkar sig större skada, än man ens kan tro. Den beljughet och det falska kamratskap, som bygger på döljande av kamratens och sina egna onda gärningar, vittnar icke blott om ett svårt karaktärslyte, utan vad värre är om en för allt kulturellt liv främmande syn, d. v. s. att det dåliga skall försvaras, om man blott räddar sig själv eller sin kamrat från eventuellt straff. Huru ofta måste inte denna moraliska ynkedom påtalas, och huru ofta ser man inte med sorg, att elever, som borde ligga inne med åtminstone de enklaste rättsbegrepp, visa sig allt vad tiden lider glida ned i det falska kamratskapets våld och försvara handlingar, som allmänt både i skol- och samhällslivet måste ogillas. Vi tänka nu närmast på de sorgliga fall, som under det senaste läsåret uppdagades och bestraffades, och där annars goda och trevliga ynglingar visade sig vara så pass utan ryggrad, att de föllo för första bästa lockelse och använde starka drycker. Att det relegationsstraff, som ädömdes, bör ha länt dem alla till eftertrycklig varning för framtiden, får man på det livligaste hoppas.

Vad själva skolarbetet beträffar, torde man i många fall böra efterlysa mera flit. Många elever taga allt för lätt

på sina skoluppgifter och använda allt för mycket tid att löpa ute i stället för att med all omsorg bereda sig på föreliggande läxor. Att fuska med sitt arbete, att lita till kamratens viskningar under timmarna eller hans skriftligt utförda arbeten och avskriiva dem är förkastligt, och när en elev gör så, har skolan snart sagt ingen betydelse för honom. Det är ju meningen att lära sig arbeta självständigt och ärligt, det är meningen att lära för livet och inte för stunden. Det är inte meningen att så fort och lätt som möjligt komma undan en uppgift, utan huvudsaken är att inlära allt så grundligt som möjligt. Arbetsvilja och uthållighet, flit och samvetsgrannhet äro ofrånkomliga villkor i skolarbetet, och den, som icke vill underkasta sig dessa regler, gjorde klockast i att aldrig komma till skolan, skolkande bort sin tid på ett gagnlost sätt och ödande föräldrarnas och skolans medel alldeles i fåvitsko.

Några ord om vilostunderna i skolans arbete böra även sägas. Att rekreation är av nöden äro vi alla ense om. Den hurtiga vintersporten skatta vi högt, likaså bollspelen och lekarna vår och höst. Men det sena flängandet ute på gatorna och skockningen i gathörnen, det är onekkligen av ondo. Att se skolungdom stå i gatornas hörn snattrande och skrattande är något av det mest vederstyggliga man kan iakttaga, eller att se en ännu inte vuxen ungdom flanera ute par om par är en syn, som man gärna ville bespara sig. Det verkar brådmoget och schaskigt och hör inte till en god ungdom, åtminstone inte så länge den går i mellanskolan.

Ett gott föreningsliv verkar däremot förädlande. Scoutföreningarna ha med all säkerhet en god uppgift att fylla, i all synnerhet då ledningen är i så goda händer som för närvarande å vår ort. Religiösa sammanslutningar, så kallade juniorföreningar, kunna på det varmaste förordas, men härvidlag måste undertecknad med allvar betona, att så länge eleverna stå under skolans ledning, bör även i detta fall en viss kontroll från skolans sida utövas. De allra flesta av eleverna höra till den lutherska kyrkan, och i skolan meddelas luthersk religionsundervisning. Skolan bör då hålla fast vid, att det kyrkliga juniorarbetet skall intressera eleverna. Från

nästa höst är det därför att hoppas, att de elever, som önska vara med om juniorföreningens arbete, helt ansluta sig till den kyrkliga föreningen, för vilken församlingens unga präster stå i ledningen. Att skolan önskar klara linjer i detta fall, förefaller mig av sig självt alldeles klart. Att eleverna allt mer borde lära sig uppskatta de religiösa livsvärdena, är åter icke minst i vår upprörda tid av nöden. Man må sända ut från skolan elever med aldrig så goda kunskaper, men äga de ej tron på den andliga världen och dess realiteter, så är all annan kunskap till ringa nytta. Att söndagen därför mera borde ägnas till gudstjänstbesök må betonas. Och att stillhet bör råda vid gudstjänsttid på söndagen är traditionsbundet, och därifrån böra vi ej gå. Det har förekommit fall, när skolans elever utan begivande från skolans sida, uppkallats till övning för något festligt tillfälle under gudstjänsttid, men sådant är inte som sig bör, och eleverna kunna på inga villkor i framtiden få använda sin söndagsförmiddag på sådant sätt. Skola samskolans elever anlitas, bör detta ske i samförstånd med skolans lärrarkollegium, men inte utan dess hörande.

Men på samarbetet mellan hemmet och skolan beror oerhört mycket, om skolans gärning skall lyckas, eller om den överhuvudtaget skall kunna utföra något till elevernas verkliga fostran. I detta hänseende ha bekymmersamma fall förekommit, där man funnit föräldrarnas totala oförmåga att inställa sig i den tanken, att skolan vill barnens verkliga väl. Att med eleverna avhandla om det orättmätiga i ett straff, som utdelats för en förseelse, och att trots förefintliga skäl till en tillrättavisning taga barnens parti gentemot skolan, är det mest oförståndiga, som kan förekomma. När exempelvis en elev blir ertappad för att ha inköpt starka drycker och förtärt desamma och för denna förseelse får relegation, och föräldrarna äro ledsna över, att detta inberättats till skolan, då lägger man verkligen hyende under lasten och ställer så till, att eleven får den uppfattningen, att en förseelse kan göras med gott samvete, om blott den inte blir klarlagd. Jag tycker illa om de föräldrar, som äro så blinda för sitt barns väl, men jag högaktar å andra sidan dem, som i ett fall som det nämnda, när sonen ädömts

relegation, därjämte ålägger honom hemarrest under den tid straffet varar. Det är att förstå sin sak rätt och att effektivt understöda skolan i dess arbete. Partitagan- de för barnen gentemot skolan är nämligen det sämsta tänkbara sätt i uppfostran och må på det allvarligaste fördömas. Ha föräldrarna inte full klarhet i en bestraffningsfråga, så skola de förtroligt samtala med lärarna och söka vinna denna klarhet, men ingalunda gå förbi lärarna och deklarerera ståndpunkt för barnen.

Ett fall, där även mycket oförstånd kommer i dagen, är elevbedömningen. Där synes inte fackkunskap betyda något, utan föräldrarna finna utan vidare sina barn felbedömda. Att stanna en elev i klass vill mången förklara som fullständigt otillbörligt, och har en skola svårt med elevfrekvensen, kan den faran ligga för handen, att kontrollen inte blir så effektiv, som den borde vara. I varje fall måste fordringarna hållas på en hög nivå, och ingen dagtingan göras, utan antingen reder sig en elev eller inte. I det senare fallet måste vitsordet bli underkänt, huru illa detta än är för föräldrarna. Och först som sist må påpekas att varje lärare, som rätt fattat sin uppgift, med minutiös noggrannhet och rättvisa vill bedöma sina elever. Att här i ens ringaste grad öva mannamån kan aldrig komma i fråga. Alltså skulle föräldrarna med större förtroende omfatta skolans arbete och inför barnen upphöra med talet om lärarnas orättvisa bedömande. Också härvidlag tillrådes att samtala med respektive lärare.

Svårighet att kunna följa med barnen föreligger för alla dem, som äro tvungna att sända sina barn till annan ort för att gå i skola. Viktigt är det härvidlag att få goda inackorderingsställen, där helst något slags övervakning förekommer. Ofta böra föräldrarna höra sig för vid dessa inackorderingsställen om barnens vanor, kamrater, läxläsning, uteliv m. m. Finnes skäl att rätta på i någon punkt, skall detta göras genast. Oförsvarligt är det även, om inte barnens tillfälliga målsmän stå i ständig korrespondens med föräldrarna eller om de för dem fördölja någon kanske nog så betänklig vana, som insmugit sig. Det gäller för alla, som mottaga skolbarn i inackordering att känna ansvar för dem och inte

nöja sig enbart med att ge inackordering och att lyfta arvodet för densamma.

En fråga, där föräldrarna borde säga ifrån genast vid sättandet av barnen i skolan, är täta kafébesök och vanan att röka tobak. Det har förekommit fall, då någon elev fört rökstillbehör med sig och förklarat, att lov getts hemifrån att röka. Det är emot skolans statuter, ty tobaksrökning är förbjuden, och alla måste väl inse, att denna vana är fullständigt omotiverad för folk, som ännu intet förtjänar, utan skall lita till föräldrarnas medel. Det har förekommit fall, att skolan beviljat helt befrielse från alla avgifter och till och med gett helinackordering i elevhemmet, och att eleven i fråga använt sina medel till inköp av tobak. Detta är ju faktiskt så bakvänt, som något kan vara. I denna fråga måste alla föräldrar konsekvent ingripa, och vad kafébesöken beträffar, måste stor återhållsamhet iakttagas. Det kan annars lätt bli en vana att använda en tid, som väl behöves till nyttigare uppgifter, till att hänga på kafé med onyttigt samtal eller spel som tidsfördriv. Ville föräldrarna exempelvis i dessa stycken hjälpa skolan, vore mycket vunnet.

Dessa tankar för eleverna och föräldrarna hoppas jag begrundas av vardera parten, och när samskolan i höst vidtager med sin verksamhet, skall ett steg ha tagits framåt i ett gott samarbete mellan hemmen och skolan med det som mål att gagna de unga och att göra samskolan till en verkligt god skola.

Vald. Westberg.